

Єлизавета Копанєва,
пров. бібліотекар НБУВ

Національні індекси наукового цитування

У статті розглянуто міжнародні наукометричні бази даних, констатовано недостатню репрезентацію в них неангломовних видань. Висвітлено світовий досвід формування національних індексів наукового цитування. Визначено доцільність створення української наукометричної бази даних.

К л ю ч о в і с л о в а: наукові публікації, наукометричні бази даних, національні індекси цитування.

The article consider international scientometrics database and stated lack of representation in these non-English editions. Represented global experience in the formation of national scientific citation indexes. The publication determines the feasibility of establishing Ukrainian scientometrics database.

К е у w o r d s: scientific publications, citation tracking databases, national citation indexes.

Питання змістовної оцінки публікацій вчених розглядаються в рамках наукометрії, інформетрії та бібліометрії. Ці дисципліни поєднують об'єкт дослідження – наукові публікації як продукт інтелектуальної діяльності суспільства та схожі методи і засоби одержання кількісних даних про цей об'єкт. Нині найбільшого поширення набув метод, що ґрунтується на аналізі цитувань. У його основі лежить такий бібліометричний індикатор, як кількість посилань. Увага вчених до дослідження наукового цитування пояснюється тим, що це досить ефективний спосіб вивчити наукову комунікацію в професійному співтоваристві, дисциплінарну структуру науки, механізми народження нового знання. Об'єктом аналізу структури циту-

вань і визначення бібліометричних показників є наукометричні бази даних, де збираються не тільки бібліографічні дані про журнальні публікації (автор, заголовки, найменування журналу, рік, том, випуск, сторінки), а й пристатейні списки цитованої літератури. Це дає змогу знаходити як публікації, що цитуються в статті, так і публікації, котрі цитують цю статтю. Таким чином, користувач може здійснити ефективний пошук усієї бібліографії з питання, що його інтересує.

Сьогодні до найбільш відомих міжнародних наукометричних платформ належать мультидисциплінарні бази даних Web of Science і SciVerse Scopus [4]. Основою першої платформи, створеної Інститутом наукової інформації США, є сукупність 3-х баз: Science

Citation Index (дані про цитування публікацій з 8,3 тис. журналів з природничих і технічних наук), Social Sciences Citation Index (дані про цитування публікацій з 4,5 тис. журналів з суспільних наук) і Arts&Humanities Citation Index (дані про цитування публікацій з 2,3 тис. журналів з гуманітарних наук і мистецтва). Загалом Web of Science надає доступ до 15 тис. назв найбільш авторитетних академічних періодичних видань і збірників наукових праць, понад 40 млн публікацій і 700 млн бібліографічних посилань. Наукометричний апарат платформи забезпечує відстеження показників цитованості публікацій з ретроспективою до 1900 р. у фізико-технічних та медико-біологічних науках, до 1956-го – у соціальних науках і до 1975 р. – у мистецтвознавстві та гуманітаристиці. Одним з ключових концептів наукометричного апарату цієї платформи є імпаکت-фактор (індекс впливовості) наукового видання. Імпаکت-фактори розраховуються для видань щорічно на основі аналізу показників їхньої цитованості у Web of Science і публікуються у вигляді звітів Journal Citation Reports. Вони доступні у паперовому вигляді, а також як передплатні онлайн бази даних корпорації Thomson Reuters. Journal Citation Reports публікуються у двох серіях «Science» та «Social Science» (для видань з індексу Arts & Humanities Citation Index імпакт-фактори не розраховуються).

Наукометрична платформа SciVerse Scopus корпорації Elsevier містить понад 47 млн реферативних записів про публікації з 18 тис. журналів, 5 тис. видавництв, 350 книжкових серій та 4,6 млн праць конференцій. Видання індексуються у Scopus з різним хронологічним охопленням. Найвпливовіші наукові часописи представлені архівами, починаючи з першого випуску. Галузеве покриття наукометричної платформи становлять: фізичні науки – 31 %; медичні науки – 29 %; соціогуманітарні науки – 22 %; науки про життя – 18 %. Наукометричний апарат Scopus забезпечує отримання показників цитованості наукових робіт у виданнях, опублікованих після 1996 р., і облік публікацій науковців та установ, у яких вони працюють [4].

Поряд з існуванням цих двох міжнародних загальнонаукових наукометричних платформ у багатьох країнах світу створюються національні індекси наукового цитування. Їх формування зумовлене недостатньою репрезентативністю у міжнародних наукометричних базах даних публікацій учених неангломовних країн. Особливо це стосується публікацій соціогуманітарної проблематики, які, як правило, мають регіональний характер. Слід наголосити, що наявність національного індексу наукового цитуван-

ня свідчить про рівень розвитку наукової культури нації та її інформаційно-технологічні можливості.

Метою даної статті є аналіз світового досвіду формування регіональних і національних наукометричних платформ у контексті його використання для оцінки наукової діяльності вітчизняних суб'єктів і об'єктів системи наукових комунікацій.

Піонером у сфері створення національних індексів наукового цитування є Китай. Наприкінці 80-х років ХХ ст. Центр документації та інформації Китайської академії наук розпочав формування бази даних Chinese Science Citation Database, а Китайський інститут наукової та технічної інформації – бази China Scientific and Technical Papers and Citations [11]. Тематична спрямованість цих баз досить різна: перша з них фокусується на фундаментальних науках, а друга – на прикладних (технічні науки, сільське господарство, медицина тощо).

На початок 2000 р. Chinese Science Citation Database включала понад 1 тис. назв китайських журналів, 350 тис. статей і більше 1млн посилань. База даних надає статистичну інформацію про кількість публікацій провідних університетів країни та науково-дослідних інститутів і статистику розподілу кількості статей за регіонами країни. Тут також представлена інформація про розподіл авторів за віком, статтю, вченим ступенем. Китайськими фахівцями застосовується підхід Бредфорда при виділенні «ядра» періодичних видань і наукових установ на основі їх публікаційної активності та цитованості. З 2007 р. ця база даних інтегрована з платформою Web of Knowledge [11].

Станом на 2010 р. China Scientific and Technical Papers and Citations охоплювала майже 1,4 тис. періодичних видань Китаю і включала понад 180 тис. статей і 550 тис. посилань. При відборі журналів враховувалися такі критерії: реферування видання в світових та китайських реферативних службах, висновки експертів відповідної галузі, наявність у організації-видавця статусу національного наукового товариства. У якості критеріїв для включення нових журналів також бралися: якість опублікованих статей за оцінками експертів, наявність наукового рецензування в редакторському циклі, тираж видання, здатність залучити на свої сторінки відомих авторів, представленість у міжнародних індексуємих службах, наявність у складі редколегії вчених зі світовим ім'ям. Крім того, ставилося завдання підтримувати розвиток журналів у галузях, що тільки зароджуються, особливо на перетині наук, а також включення певної кількості видань з менш розвинутих провінцій Китаю.

Для кожного журналу, включеного до China Scientific and Technical Papers and Citations, розраховується загальна кількість цитувань, імпаکت-фактор, індекс оперативності, частка статей, профінансованих великими науковими фондами, відсоток іноземних авторів тощо. Якщо видання має низькі показники, воно може бути виключене з бази даних. При індексуванні враховуються не всі матеріали, опубліковані в періодичному виданні: лекційні нотатки, реферати доповідей, промови та звернення до бази не потрапляють. Деякий час збиралася також інформація про затримку між поданням рукопису і публікацією його на сторінках журналу, про вік, стать та займану посаду першого автора. Присвоєння тематичної рубрики проводиться фахівцями відповідно до державного рубрикатора.

На початку 2002 р. Китайський інститут наукової та технічної інформації розпочав роботу над ще однією базою даних – Chinese S & T Journals (English Edition) Citation Reports, що складається з 112 англійських журналів, які видаються на території Китаю. Розробники переконані: база даних сприятиме науковій співпраці між китайськими і закордонними вченими [18].

Наприкінці 90-х років ХХ ст. Нанкінським університетом та Гонконгським науково-технічним університетом розпочато роботи над проектом створення бази даних Chinese Social Science Citation Index. Вона розроблялася для оцінки результатів досліджень соціальних наук у Китаї, наукового потенціалу регіонів та установ, визначення основних груп авторів у предметних галузях. У 2007 р. Chinese Social Science Citation Index вже охоплювала близько 500 журналів, що становило 20% від усієї сукупності китайських журналів у галузі гуманітарних і соціальних наук. Структурно база даних є сукупністю трьох модулів: оброблення даних, пошуку інформації та статистики. Модуль оброблення даних формує: основну базу даних, яка містить основну інформацію про всі видання, представлені в Chinese Social Science Citation Index; базу даних з індексами цитування; бази даних наукових установ і колективів, авторів, предметних рубрик тощо. Модуль пошуку інформації дає змогу виявляти дані за всіма складовими елементами. Модуль статистики надає інформацію про кількість наукових робіт за галузями знань, регіонами країни, групами вчених з певного напрямку тощо [19].

З 1997 р. роботи зі створення національного індексу наукового цитування проводяться і в Тайвані. За підтримки Центру гуманітарних досліджень Національної наукової ради Китаю

розпочато роботи зі створення Taiwan Humanities Citation Index. До цієї бази даних включаються журнали з гуманітарних наук та мистецтва, видані та території Тайваню. Taiwan Humanities Citation Index індексує тільки науково-дослідні статті, інші матеріали, опубліковані у виданнях, до бази даних не потрапляють. Відмінною рисою Taiwan Humanities Citation Index є розпис не тільки списку використаних джерел, а й просто цитат з тексту. Також враховується мова цитованої роботи. На початок 2004 р. база даних охоплювала 3,5 тис. журналів, понад 35 тис. статей і близько 50 тис. посилань. Taiwan Humanities Citation Index надає інформацію про індекс цитування статей, імпакт-фактор журналів, а також відомості про вчених і наукові установи Тайваню [6].

В Японії до створення власного індексу наукового цитування приступили в 1995 р. Розроблення проекту доручили Національному інституту інформатики Японії. Створений ним продукт у англійському варіанті отримав назву Citation Database for Japanese Papers. Тут індексуються лише наукові видання, що виходять друком у Японії. На кінець 2003 р. база даних включала близько 1 тис. періодичних видань, 900 тис. проіндексованих статей і 10 млн посилань. Галузеве покриття охоплює природничі та технічні науки, медицину, сільське господарство тощо. Для кожного періодичного видання розраховується загальна кількість посилань, імпакт-фактор, індекс оперативності. На етапі відбору джерел для індексування перевага надавалася виданням наукових товариств, зареєстрованим у Науковій Раді Японії, та виданням, що публікують оригінальні дослідження. Розробники бази даних намагалися підтримувати баланс при відборі джерел для гармонізації представлення фундаментальних і прикладних наук. Наукометрична база даних дає змогу аналізувати взаємозв'язки між науковими установами Японії, періодичними виданнями й вченими. Що особливо важливо: надається спільний пошук по Citation Database for Japanese Papers і бази даних Web of Knowledge. Він можливий для передплатників обох продуктів [12].

До піонерських робіт зі створення національних індексів наукового цитування слід віднести роботи, що проводились в Іспанії Дослідною групою з питань оцінки науки та наукових комунікацій Університету Гранаді. У 1990-х рр. цією групою було розпочато два проекти зі створення цитатних баз даних. Перша з них – Impact index of Spanish social-science journals – включає більше 200 періодичних видань, 30 тис. статей і понад 75 тис. посилань. Представлені архіви деяких журналів мають ретроспективу з 1996 р. Критеріями відбору періодичних видань для включення

до бази даних є: науковий склад редакційної колегії (ради), представлення періодичного видання у міжнародних базах даних; авторитетність журналу серед іспанських дослідників. Для кожного видання розраховується імпакт-фактор та надається інформація про кількість посилань і частку самоцитовування; проводиться рейтингування вчених і журналів за кількістю посилань та імпакт-фактором [9].

Другим проектом цього Університету є цитатна база даних з юридичних наук Impact Index of Spanish Journal of Legal Studies. Вона охоплює понад 60 наукових журналів, що видаються на території Іспанії з 2001 р. [8].

З урахуванням досвіду, набутого при формуванні розглянутих баз даних, Науково-дослідна група оцінки публікацій та Університет Гранаді створили наукометричну платформу RESH (Espacolas Journals of Social Sciences and Humanities), яка включає понад 150 наукових журналів з гуманітарних та суспільних наук. Показники, які надає ця база даних, можна розподілити на такі групи: показники якості інформації, що міститься у виданні; показники цитування та імпакт-фактор; рейтингові показники для журналів, авторів і організацій [14].

В Іспанії підтримується також наукометрична база даних «Potential impact factor in the Spanish medical journals». Її формує Інститут історії природознавства та документації ім. Лопеса Пінеро за спонсорської підтримки Міністерства освіти, культури та спорту Іспанії. Джерельну базу проекту становлять 100 іспанських біомедичних журналів. Головним критерієм для включення періодичного видання до бази даних є його представлення у національних чи міжнародних реферативних службах [13].

Серед країн слов'янського світу першими до створення національних індексів наукового цитування приступила Сербія. Роботи в цьому напрямі розпочалися в 90-х роках ХХ ст. Центром оцінки освіти і науки за підтримки Міністерства науки Сербії. У 1995 р. базу даних з індексами наукового цитування було введено в експлуатацію, а з 2001-го – вона доступна користувачам мережі Інтернет [15]. Сербський індекс наукового цитування охоплює всі галузі досліджень, що проводяться в країні. Він включає 350 журналів, містить інформацію як про індекси цитування, так і про посилання на повні тексти статей (розробники використали технологію гіпертекстових зв'язків, яка застосовується в сучасних повнотекстових базах даних). Що характерно, створена в Сербії багатофункціональна система представлення періодичних видань ґрунтується на концепції відкритого доступу. Метадані в ній приведені згідно ОАІ

PMH (Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting), що є необхідною умовою для включення національних журналів і публікацій до міжнародної системи обміну науковою інформацією.

У 2001 р. розпочалися підготовчі роботи зі створення Islamic World Science Citation Database (ISC). Ініціатором і головним спонсором цього проекту виступила Ісламська Республіка Іран. ISC – інтегрована система, котра об'єднує гіперпосиланнями періодичні видання, університети й науково-дослідні інститути і дає змогу одержувати широкий спектр наукометричних показників оцінки діяльності інституцій та дослідників. ISC формується з урахуванням можливості входження до міжнародних рейтингових систем. На початок 2012 р. ISC охоплював понад 1,3 тис. журналів з 57 країн ісламського світу, що публікуються перською, арабською, англійською та французькою мовами. Користувачам надається доступ до повних текстів статей з природничих, технічних і гуманітарних наук. Структура ISC подібна до структури Web of Science і має такі складові: Science Citation Index (використовується для аналізу якості публікацій); Journal Citation Reports (надає інформацію для визначення імпакт-факторів періодичних видань); ISC's Current Contents (містить повні тексти журнальних статей); ISC's Alert (інформує про кількість цитувань); Conference (відображає матеріали конференцій). З 2004 р. ця база даних доступна через Інтернет [10]. У 2009 р. ISC розпочала співпрацю з SciVerge Scopus, що дає змогу неангломовним дослідженням виходити на міжнародний рівень. Загалом розглянута наукометрична платформа сприяє зміцненню співробітництва між вченими науково-технічних центрів і університетів різних держав ісламського світу.

У Росії роботи зі створення національного індексу наукового цитування розпочалися у 2005 р. Науковою електронною бібліотекою (Москва) за сприяння Російського фонду фундаментальних досліджень [3]. Упродовж п'яти років кількість журналів, що індексуються у рамках проекту, досягла трьох тисяч, опрацьованих статей – 2 млн, а кількість посилань – 20 млн. При цьому 2,1 тис. журналів мають повнотекстові версії статей, з яких близько 50 % знаходяться у відкритому доступі. Додатковим сервісом бази даних Російського індексу наукового цитування є наявність гіпертекстових посилань на повні тексти статей. Технологія оброблення даних передбачає поєднання автоматичного опрацьовання пристатейної бібліографії для формування бібліографічного опису у форматі XML з подальшим ручним контролем інформації перед її занесенням до бази даних.

Модуль синтаксичного аналізу пристатейної бібліографії входить до складу програми розмітки, розробленої Науковою електронною бібліотекою. Ця програма безкоштовно надається редакціям журналів, які розміщують електронні версії своїх видань у цій бібліотеці. Наукометрична база даних стала інструментом для оцінки ефективності діяльності російських наукових інституцій владними структурами.

З 2008 р. розпочав своє існування Турецький індекс наукового цитування. На березень 2012 р. він включав понад 200 журналів медичного профілю (стоматологія, ветеринарна медицина, психологія) та фізичної культури й спорту, що видаються на території Туреччини. База даних наукового цитування надає користувачам доступ до архіву повних статей журналів у форматі PDF [17].

Створення Індійського індексу наукового цитування розпочалося у 2009 р. Наукометрична платформа цього індексу є міждисциплінарною базою даних, яка формується шляхом опрацювання понад 1 тис. провідних академічних журналів і включає понад 200 тис. статей та 3,5 млн посилань. Складниками Індійського індексу наукового цитування виступають такі бази даних: Indian Agriculture Citation Index (дані про цитування публікацій з сільськогосподарських наук); Indian Social Science & Humanities Citation Index (дані про цитування публікацій з соціогуманітарних наук); Indian Journals Citation Report (статистика цитування наукових журналів) тощо. Розробники намагалися реалізувати 2 основні функції – загальний пошук інформації та оцінку її інформативності на основі показників цитування [7].

Наукометричні дослідження започатковані також Національним науковим фондом, котрий входить до складу Міністерства технологій та досліджень Шрі-Ланки. База даних Sri Lanka Science index надає інформацію на основі опрацювання періодичних видань і матеріалів конференцій, опублікованих на території держави, а також інформацію з міжнародних видань, яка має стосунок до Шрі-Ланки. База даних містить близько 10 тис. посилань з понад 50 наукових журналів у галузі гуманітарних і суспільних наук, сільського господарства. Користувачам надається доступ до анотацій та повних текстів статей. Представлені архіви деяких періодичних видань мають ретроспективу з 1845 р. [16].

Проблема створення національного індексу наукового цитування є актуальною і для України. Насамперед слід відзначити, що публікації вітчизняних інституцій у міжнародних наукометричних базах даних Web of Knowledge і SciVerse Scopus репрезентовані недостатньо. Це підтверджує розгорнута в НБУВ

система оперативного моніторингу стану представлення української науки у базі даних SciVerse Scopus. Результати роботи системи в комплексі представлені на сайті НБУВ у розділі «Україна в дзеркалі наукометричної бази даних Scopus» [5]. Аналіз показників моніторингу свідчить, що на кінець 2011 р. у SciVerse Scopus проіндексовано понад 130 тис. статей українських авторів (0,28% світових публікацій). Найбільш представленими за кількістю опублікованих матеріалів є такі галузі вітчизняної науки, як фізика та астрономія (39 тис.), виробництво (34 тис.), матеріалознавство (30 тис.), хімія (18 тис.), біохімія, генетика та молекулярна біологія (11 тис.). Результати соціогуманітарних досліджень українських авторів у Scopus майже не представлені.

Констатуючи доцільність проведення робіт з включення публікацій наших авторів до наукометричних платформ корпорацій Thomson Reuters і Elsevier, слід наголосити на необхідності створення в Україні власного наукометричного апарату для одержання формалізованих оцінок ефективності досліджень і відстеження тенденцій розвитку вітчизняної науки. Певні кроки в цьому напрямі зроблено НБУВ у рамках робіт з формування репозитарію електронних версій вітчизняних журналів і збірників наукових праць «Наукова періодика України» [2].

Перша рейтингова система, застосована НБУВ, передбачає аналіз статистики використання повних текстів журналів і збірників наукових праць «Наукова періодика України». Для отримання даних проводяться статистичні спостереження, під час яких встановлюються абсолютні показники використання ресурсів різних видавців та визначається динаміка їх використання. Дані для статистичного оброблення одержуються шляхом аналізу log-файла сайта, що формується щодобово та відображає активність доступу користувачів та пошукових систем до контенту інформаційних ресурсів. Розроблена спеціалізована програма визначає загальну кількість звернень до журналів (збірників наукових праць) і впорядковує видання за інтенсивністю використання. Слід наголосити, що статистичний підхід до рейтингування наукової періодики дає змогу оцінити інтегрованість видання в систему мережних наукових комунікацій без будь-якої упередженості. Рейтингові розподіли періодичних видань за інтенсивністю їх використання щомісячно оприлюднюються на сайті НБУВ [1, с. 171].

Досвід, набутий під час створення цієї рейтингової системи, дає змогу поставити нове завдання – розроблення Українського індексу наукового цитування. Передумовою реалізації такого проекту є наявність

джерельної бази – репозитарію «Наукова періодика України» та загальнодержавної реферативної бази даних «Україніка наукова». Репозитарій на початок 2012 р. містив 0,5 млн електронних версій статей з 1,7 тис. журналів і збірників наукових праць, електронні версії пристатейної бібліографії, а база даних – бібліографічні описи понад 400 тис. статей з анотаціями чи рефератами. Тому національний індекс наукового цитування можна розглядати як наукометричну надбудову над вже існуючими інформаційними ресурсами, що дають змогу здійснити його формування з прийнятними витратами.

Концепція створення Українського індексу наукового цитування передбачає формування єдиної бази даних суб'єктів вітчизняної сфери документальних комунікацій, синтаксичного аналізатора пристатейної бібліографії та програмно-технологічного інструментарію отримання наукометричних даних.

Першочерговим завданням є розроблення синтаксичного аналізатора бібліографічної інформації. Це спеціалізована програма, яка шляхом виявлення в слабоструктурованому тексті пристатейної бібліографії символів, котрі розділяють елементи опису (–, /, // та ін.), структурує складові бібліографічних записів (автор, назва публікації, вихідні відомості тощо) для наступного пакетного введення до бази даних цитувань. Подібні програми існують на Заході, а також у Росії, зокрема в Науковій електронній бібліотеці eLibrary.ru [3]. Важливим завданням є також створення веб-орієнтованого інтерфейсу для одержання консолідованої інформації про цитування авторів та їх публікацій.

Формування вітчизняного наукометричного інструментарію слід розглядати у контексті його конвергенції зі світовими науково-інформаційними платформами, насамперед слов'янського світу. Тому одним із найактуальніших завдань системного розвитку репозитарію електронних версій наукової періодики України є його перетворення на повнофункціональне науково-інформаційне середовище, сумісне з міжнародними проектами, котрі дотримуються концепції вільного доступу до інформації та знань.

Висновки

1. Найбільш відомими міжнародними наукометричними платформами є мультидисциплінарні бази даних Web of Science і SciVerse Scopus. Недостатня репрезентованість у них публікацій учених неангломовних країн зумовлює необхідність створення національних індексів наукового цитування. Особливо це стосується публікацій соціогуманітарної проблематики, котрі мають, як правило, регіональний характер.

2. Наявність національного індексу наукового цитування свідчить про рівень розвитку наукової культури нації та її інформаційно-технологічні можливості. Створенням таких індексів активно займаються країни азійського регіону (Індія, Китай, Японія, Шрі-Ланка), ісламського світу (Іран, Туреччина), Європи (Іспанія, Росія, Сербія).

3. Перспективним вбачається започаткування робіт з формування Українського індексу наукового цитування. Наявність репозитарію «Наукова періодика України» та загальнодержавної реферативної бази даних «Україніка наукова» дають змогу створити такий індекс з прийнятними витратами.

Список використаних джерел

1. Інтеграція України у світове співтовариство в контексті розвитку бібліотечних інформаційних технологій / [О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, В. М. Горючий та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2011. – 224 с.
2. Наукова періодика України [Електронний ресурс] / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>. – Назва з екрана.
3. Научная электронная библиотека eLibrary.ru [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://e-library.ru/>. – Название с экрана.
4. Соловяненко Д. В. Політика індексації видань у наукометричних базах даних Web of Science та SciVerse Scopus / Д. В. Соловяненко // Бібл. вісн. – 2012. – № 1. – С. 6–21.
5. Україна в дзеркалі наукометричної бази даних Scopus [Електронний ресурс] / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/rating/>. – Назва з екрана.
6. Chen K. The construction of the Taiwan Humanities Citation Index / K. Chen // Online Information Review. – 2004. – Vol. 28, N 6. – P. 410–419.
7. Indian Citation Index (ICI) [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.indiancitationindex.com/ici.aspx?target=aboutICI>. – Title from the screen.
8. IN-RECJ : Impact Index of Spanish Journal of Legal Studies [Electronic resource]. – Mode of access: <http://ec3.ugr.es/in-recj/>. – Title from the screen.
9. IN-RECS : Impact index of Spanish social-science journals [Electronic resource]. – Mode of access : <http://ec3.ugr.es/in-recs/>. – Title from the screen.
10. Islamic World Science Citation Center [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.isc.gov.ir/> – Title from the screen.
11. Jin B. Chinese Science Citation Database: its construction and application / B. Jin, B. Wang // Scientometrics. – 1999. – Vol. 45, Iss. 2. – P. 325–332.
12. Negishi M. Citation Database for Japanese Papers : A new bibliometric tool for Japanese academic Society / M. Negishi, Y. Sun., K. Shigi // Scientometrics. – 2004. – Vol. 60, Iss. 3. – P. 333–351.
13. Potencial Impact Factor for the Spanish Medical

Анализ публикационной активности исследователей России и Беларуси по основным библиометрическим параметрам

Journals [Electronic resource]. – Mode of access : http://ime.uv.es/imecitas/factor_impacto_ing.shtml. – Title from the screen.

14. RESH : Espacolas Journals of Social Sciences and Humanities [Electronic resource]. – Mode of access : <http://epuc.cchs.csic.es/resh/>. – Title from the screen.

15. Serbian citation index [Electronic resource]. – Mode of access : <http://scindeks.nb.rs/static/about.aspx> – Title from the screen.

16. Sri Lanka Research [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.srilankaresearch.org/about.html>. – Title from the screen.

17. Turkey Citation Index [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.atifdizini.com/standarts/tr-index.html>. – Title from the screen.

18. *Wu Y.* China Scientific and Technical Papers and Citations (CSTPC) : History, impact and outlook / Y. Wu, Y. Pan, Y. Zhang and other // *Scientometrics*. – 2004. – Vol. 60, Iss. 3. – P. 385–397.

19. *Xin-ning S.* Developing the Chinese Social Science Citation Index / S. Xin-ning, H. Xin-ming, H. Xin-ning // *Online Information Review*. – 2001. – Vol. 25, N 6. – P. 365–369.